

Otázka: Způsoby ošetřování zeleniny během vegetace

Předmět: Zelinářství

Přidal(a): Petr Pavel

Cílem ošetřování zeleninových rostlin během vegetace je zajistit optimální podmínky pro jejich růst a vývoj.

Ochrana proti plevelům

Ochrana proti plevelným rostlinám je ve většině případů i v zelinářství realizována pomocí herbicidů. Podle druhu plevelných rostlin se aplikují selektivní herbicidy, které nepoškozují pěstované rostliny. V tomto směru je třeba dodržovat zásady a přípravky podle schválené metodiky, a to jak při preemergentní tak postemergentní aplikaci. U výsadb zelenin, kde není nebezpečí většího zaplevelení je možno, i když někdy s rizikem, upustit od aplikace herbicidů a to jak z důvodů finančních vstupů, tak i z důvodů zatížení životního prostředí. V takovém případě je však nutno počítat s větším počtem kultivačních zásahů.

Provzdušňování půdy

Provzdušňování půdy kultivačními zásahy bývá někdy v praxi, zvláště u nezaplevelených pozemků, nedoceněným opatřením. Vhodnou kultivaci bychom měli zabezpečit především po vytvoření půdního škráloupu na přímých výsevech. Týká se to zvláště okurek nakládaček, cibule, ale účelné je to i u mrkve a petržele. Vzcházející semena potřebují značné množství kyslíku, jehož zdrojem je půdní vzduch. Nebezpečné to je zvláště v biologicky aktivních půdách, kde kyslík spotřebovávají i mikroorganismy. K rozrušení půdního škráloupu je možno použít vhodné válce, ne brány. Po vzejití rostlin a u rostlin z výsadby má provzdušnění půdy vhodnými

plečkami rovněž značný význam. Nejnáročnější na vzduch v půdě je petržel v době, kdy se prodlužuje a sílí konzumní kořen, méně mrkev, mezi velmi náročné patří i košťáloviny. Největší požadavky jsou u porostů, kde ještě nedošlo k zakrytí půdy listy a kde po vydatnějších deštích a závlahách se snadno vytváří půdní škraloup.

Ochrana proti plevelům a škůdcům

Ochrana proti chorobám a škůdcům je poměrně náročná, protože zelenina i s ohledem na široký sortiment, je vítaným hostitelem řady patogenů. Mezi nejzávažnější choroby patří nádorovitost košťálovin, kde je nejúčinnějším způsobem ochrany správné střídání plodin, další velmi vážnou chorobou je plíseň okurková, ze škůdců je možno jmenovat květilku, pochmurnatku mrkvovou a řadu dalších. I když bychom měli především využívat různá možná a účinná agrotechnická opatření, musíme konstatovat, že pěstování kvalitní zeleniny je dnes bez používání chemických ochranných prostředků prakticky nemožné. Aplikaci těchto přípravků bychom však měli používat s dokonalou znalostí jejich reziduí, dodržovat termíny jejich aplikace a řídit se zásadami integrované ochrany, které stanoví prahy škodlivosti patogenů a řídí aplikaci podle různých signalizačních metod.

Přihnojování

Přihnojování zelenin během vegetace je osvědčený způsob na cestě šetření hnojivy a jejich lepšího využití. Jedná se především o aplikaci dusíku podle potřeby rostlin. Z hlediska využití živin je nejvhodnější způsob přihnojování „špetkování“, avšak na větších plochách je rozšířenější způsob přihnojování hnojivou zálivkou, nebo přihnojování na „široko“ různými rozmetadly. Přihnojování je důležité především u zelenin s delší vegetační dobou a u zelenin s vysokými nároky na živiny. U těchto zelenin obvykle počítáme, že třetina potřeby dusíku bude kryta přihnojováním. Zvláštním a používaným způsobem je přihnojování na list. Tato aplikace vychází z poznatku, že rostlina je schopna přijmout živiny i přes listová pletiva. Přihnojování na list se může používat i jako součást aplikace chemických ochranných prostředků. Listová výživa má největší efekt při zjištění aktuálního nedostatku některého prvku, zvláště při zjištění nedostatku některého mikroelementu (např. Fe při chloróze rostlin).

Doplňková závlaha

Vyžaduje zvláštní režim. Stanovení dávek vody a termínů závlahy je možno určovat podle hydropedologických metod, nebo v praxi častěji podle klimatických metod. V každém případě bychom však měli zavlažovat tak, aby nebyl na pozemku ani přebytek vody ani její nedostatek a aby se dostala voda do oblasti maximálního množství kořenů. Oba tyto výkyvy mají důsledky jak na rostliny, tak i na půdu, přístupnost a vyplavování živin. V denním rytmu závlahy, týká se to nejčastěji používané závlahy postřikem, je vhodné zavlažovat rostliny, které trpí houbovými chorobami listů (rajčata, paprika, okurky) v ranních hodinách a rostliny, které vyžadují zvýšenou relativní vzdušnou vlhkost raději v odpoledních a večerních hodinách.

Stroje a zařízení

Stroje, které práci zjednodušují jako velkoplošné závlahy, aplikace tekutých hnojiv nebo zpřesňují a zkvalitňují, jako rotační plečky, secí stroje.